

Wpis do Rejestru, zmiana statutu, wykreślenie z Rejestru

Postępowanie administracyjne w sprawie wpisu do Rejestru.

Zgodnie z art. 30 ustawy z dnia 17 maja 1989 r. o gwarancjach wolności sumienia i wyznania (Dz. U. z 2005 r. Nr 231, poz. 1965, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą”, prawo wpisu do Rejestru kościołów i innych związków wyznaniowych, zwanego dalej „Rejestrem”, jest realizowane przez złożenie Ministrowi Spraw Wewnętrznych i Administracji deklaracji o utworzeniu kościoła lub innego związku wyznaniowego i wniosku o wpis do Rejestru. Prawo wniesienia wyżej wymienionego wniosku przysługuje **co najmniej 100 obywatelom polskim posiadającym pełną zdolność do czynności prawnych, zwanych dalej „wnioskodawcami”**. Wniosek powinien zawierać:

- 1) listę zawierającą ich notarialnie poświadczone podpisy potwierdzające treść wniosku i deklaracji o utworzeniu Kościoła lub innego związku wyznaniowego, imię i nazwisko, datę urodzenia, miejsce zamieszkania, rodzaj, serię i numer dokumentu tożsamości oraz numer PESEL każdego z wnioskodawców;
- 2) informację o dotychczasowych formach życia religijnego i metodach działania kościoła lub innego związku wyznaniowego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 3) informację o podstawowych celach, źródłach i zasadach doktrynalnych, obrzędach religijnych;
- 4) adres siedziby kościoła lub innego związku wyznaniowego oraz dane osób wchodzących do kierowniczych organów wykonawczych:
  - a) imiona i nazwisko,
  - b) datę urodzenia,
  - c) adres zamieszkania,
  - d) nazwę, serię i numer dokumentu tożsamości,
  - e) nr PESEL;
- 5) statut.

Wnioskodawcy mogą wybrać spośród siebie, co najmniej pięciosobowy komitet założycielski, reprezentujący ich w postępowaniu w sprawie wpisu do Rejestru.

W przypadku wybrania **komitetu założycielskiego**, wniosek o wpis do Rejestru powinien zawierać także podpisany przez wnioskodawców protokół z wyboru tego komitetu określający datę i miejsce wyborów oraz następujące dane osób wchodzących w jego skład:

- 1) imiona i nazwisko;
- 2) datę urodzenia;
- 3) adres zamieszkania;
- 4) rodzaj, serię i numer dokumentu tożsamości;
- 5) nr PESEL.

Statut kościoła lub innego związku wyznaniowego powinien określać w szczególności:

- 1) nazwę kościoła lub innego związku wyznaniowego różną od nazw innych organizacji;
- 2) teren działania i siedzibę władz;
- 3) cele działalności oraz formy i zasady ich realizacji;
- 4) organy, sposób ich powoływania i odwoływania, zakres kompetencji oraz tryb podejmowania decyzji;
- 5) źródła finansowania;
- 6) tryb dokonywania zmian statutu;
- 7) sposób reprezentowania na zewnątrz oraz zaciągania zobowiązań majątkowych;
- 8) sposób nabywania i utraty członkostwa oraz prawa i obowiązki członków;
- 9) sposób powoływania, odwoływania oraz kompetencje osób duchownych o których mowa w art. 12 ust. 3 ustawy, o ile kościół lub inny związek wyznaniowy przewiduje tworzenie takich stanowisk;
- 10) sposób rozwiązania kościoła lub innego związku wyznaniowego i przeznaczenie pozostałego majątku.

Ponadto jeżeli kościół lub inny związek wyznaniowy przewiduje tworzenie **jednostek organizacyjnych mających osobowość prawną**, statut powinien określać ich nazwy, teren działania, siedziby, zakres uprawnień oraz zasady tworzenia, znoszenia i przekształcania tych jednostek, ich organy, zakres kompetencji, tryb podejmowania decyzji, sposób powoływania i odwoływania

tych organów, sposób reprezentowania na zewnątrz oraz zaciągania zobowiązań majątkowych, a także przeznaczenie majątku pozostałego po zakończeniu likwidacji osoby prawnej Kościoła lub innego związku wyznaniowego.

Jeżeli kościół lub inny związek wyznaniowy przewiduje tworzenie **jednostek organizacyjnych bez osobowości prawnej**, w statucie powinny być określone nazwy, zasady tworzenia, znoszenia i przekształcania tych jednostek.

Jeżeli kościół lub inny związek wyznaniowy stanowi **część organizacji o zasięgu międzynarodowym**, w statucie powinny być określone zakres i formy wzajemnych stosunków.

W statucie należy postugiwać się w możliwie największym stopniu określeniami stosowanymi przez ustawodawcę w ustawie, jako tym akcie normatywnym, który stanowi podstawę do wpisu do Rejestru. Takie stanowisko zgodne jest również z podstawową zasadą legislacyjną, stanowiącą, że tym samym określeniom nadaje się to samo znaczenie, a różnym określeniom znaczenie odmienne. W kwestiach technicznych przy budowaniu statutu pomocne będzie zapoznanie się z treścią

§ 54 - 62 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 20 czerwca 2002 r. w sprawie „Zasad techniki prawodawczej” (Dz. U. Nr 100, poz. 908 z późn. zm).

Do wniosku o wpis do Rejestru wymagane jest nadesłanie **oryginału** dowodu uiszczenia opłaty skarbowej w wysokości **10 zł** za wydanie decyzji w wyżej wymienionej sprawie. Zgodnie bowiem z art. 1 ust. 1 pkt 1 lit. a ustawy z dnia 16 listopada 2006 r. o opłacie skarbowej (Dz. U. z 2015 r., poz. 783 z późn. zm.) wydanie decyzji podlega opłacie skarbowej. Wpłaty można dokonać w kasie Urzędu Dzielnicy Mokotów lub na rachunek bankowy Urzędu Dzielnicy Mokotów: **18 1030 1508 0000 0005 5002 3113**.

W trakcie postępowania w sprawie wpisu do Rejestru **Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji** może żądać od wnioskodawców **wyjaśnień treści wniosku**, a także zwracać się do odpowiednich organów państwowych o sprawdzanie prawdziwości zawartych we wniosku danych.

Odmowa wpisu do Rejestru.

Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji odmawia wpisu do Rejestru jeżeli:

- 1) w trakcie postępowania w sprawie wpisu do Rejestru stwierdzi **braki lub uchybienia** w treści wniosku, które pomimo wezwania do ich usunięcia w terminie **dwóch miesięcy** nie zostały usunięte;
- 2) wniosek zawiera postanowienia pozostające w sprzeczności z przepisami ustaw chroniącymi bezpieczeństwo i porządek publiczny, zdrowie, moralność publiczną, władzę rodzicielską albo podstawowe prawa i wolności innych osób.

Decyzje, o których mowa w pkt 1 i 2, powinny być wydane w terminie **3 miesięcy** od daty wszczęcia postępowania o wpis do Rejestru. Na decyzje te może być wniesiona skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie.

Jeżeli nie zachodzą ostatnio wskazane okoliczności, **Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji** wydaje, w terminie **3 miesięcy** od zgłoszenia deklaracji, **decyzję o wpisie do Rejestru**. Od decyzji administracyjnej w sprawie wpisu kościoła lub innego związku wyznaniowego do Rejestru również przysługuje prawo skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie.

Zmiany statutu.

Zmiany statutu kościoła lub innego związku wyznaniowego wpisanego do Rejestru dokonuje się **w trybie obowiązującym przy jego rejestrowaniu**.

Wykreślenie z Rejestru

Wykreśleniu z Rejestru podlega:

- 1) kościół lub inny związek wyznaniowy, którego sytuacja prawna i majątkowa została uregulowana w **odrębnej ustawie**;
- 2) kościół lub inny związek wyznaniowy, który zawiadomił **Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji** o **zaprzestaniu swojej działalności**;
- 3) kościół lub inny związek wyznaniowy, który **utracił cechy warunkujące uzyskanie wpisu do Rejestru**; dotyczy to w szczególności kościoła lub innego związku wyznaniowego, który w ciągu **trzech lat** nie odpowiedział na żądanie **Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji** i nie zaktualizował wpisów do Rejestru dotyczących danych i informacji o adresie siedziby

kościół lub innego związku wyznaniowego, imion i nazwisk, dat urodzenia, adresów zamieszkania, numerów i cech dokumentów tożsamości, numerów PESEL osób wchodzących do kierowniczych organów wykonawczych.

Jednocześnie **Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji** lub prokurator może wystąpić do sądu okręgowego o **stwierdzenie niezgodności działania kościoła lub innego związku wyznaniowego z przepisami prawa**, o których mowa w art. 27 ust. 1 ustawy, **lub ze statutem**, o którym mowa w art. 32 ustawy.

W razie stwierdzenia prawomocnym wyrokiem sądu, że działalność kościoła lub innego związku wyznaniowego rażąco narusza prawo lub postanowienia statutu, **Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji i wykreśli z Rejestru** ten kościół lub inny związek wyznaniowy.

Likwidacja kościoła i innego związku wyznaniowego.

Kościół lub inny związek wyznaniowy podlega wykreśleniu z Rejestru, w przypadku gdy:

- 1) jego sytuacja prawna i majątkowa została uregulowana w odrębnej ustawie;
- 2) zawiadomił organ rejestrowy o **zaprzestaniu swojej działalności**;
- 3) **utracił cechy warunkujące uzyskanie wpisu do Rejestru**; dotyczy to w szczególności kościoła lub innego związku wyznaniowego, który w ciągu **trzech lat** nie odpowiedział na żądanie **Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji** i nie zaktualizował wpisów do Rejestru dotyczących danych i informacji o adresie siedziby kościoła lub innego związku wyznaniowego, imion i nazwisk, dat urodzenia, adresów zamieszkania, numerów i cech dokumentów tożsamości, numerów PESEL osób wchodzących do kierowniczych organów wykonawczych;
- 4) stwierdzono prawomocnym wyrokiem sądu, że działalność kościoła lub innego związku wyznaniowego rażąco narusza prawo lub postanowienia statutu.

W przypadkach, o których mowa w pkt 2, 3 i 4 wykreślenie z Rejestru następuje po przeprowadzeniu postępowania likwidacyjnego. W przypadku, o którym mowa w pkt 2, likwidatorami są członkowie organu kościoła lub innego związku wyznaniowego uprawnionego do reprezentowania na zewnątrz i zaciągania zobowiązań majątkowych, jeżeli statut lub, w razie braku odpowiednich postanowień statutu, decyzja właściwego organu kościoła lub innego związku wyznaniowego nie stanowi inaczej. W razie braku możliwości ustalenia likwidatora oraz w przypadku, o którym mowa w pkt 2 i 3 **Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji**, w drodze decyzji, zarządza likwidację i wyznacza likwidatora.

Zgodnie z art. 37 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 7 kwietnia 1989 r. - Prawo o stowarzyszeniach (Dz. U. z 2015 r., poz. 1393), w związku z art. 36 ust. 7 ustawy, likwidator powinien dokonywać czynności prawnych niezbędnych do przeprowadzenia likwidacji, podając do publicznej wiadomości informację o wszczęciu postępowania likwidacyjnego, np. w formie ogłoszenia w prasie oraz skierować do kościoła lub innego związku wyznaniowego pismo informujące o zakończeniu postępowania likwidacyjnego. Kopie tych ostatnio wymienionych dokumentów powinny być nadesłane do Wydziału Rejestru Kościołów i Innych Związków Wyznaniowych.